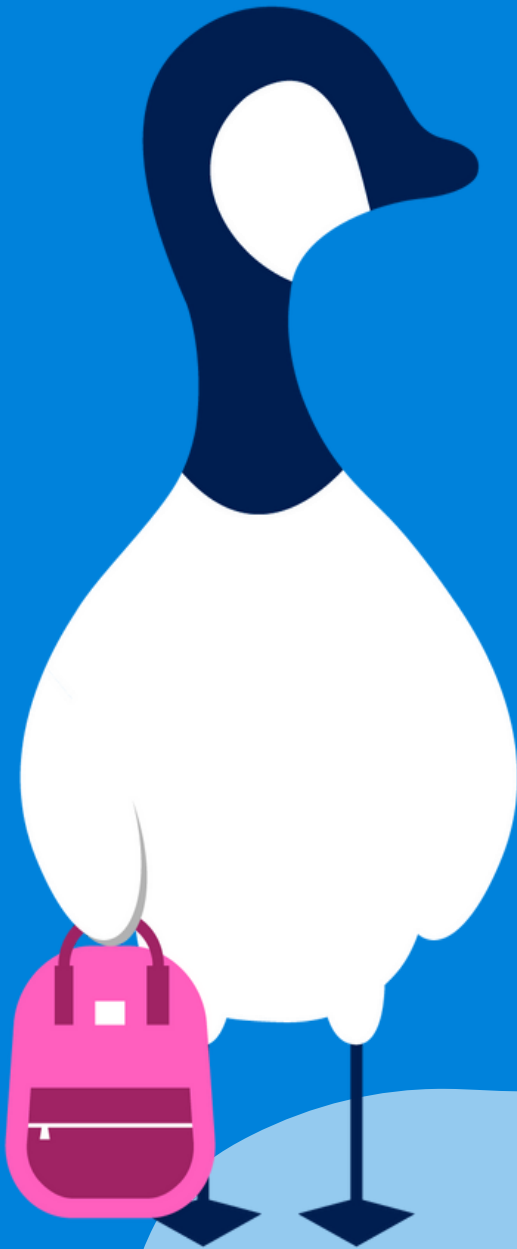

POLVIJÄRVI

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen

vuosi- sekä arviointisuunnitelman arviointi
2023-24

1.Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintayksiköt, lapsiryhmät, lapsi – ja henkilöstömäärät

POLVIJÄRVI

Toiminta-muoto	Kustannus-paikka	Toimintayksikkö	Lapsimäärä	Henkilöstömäärä	Esimies + veo
Päiväkodit	2081	Päiväkoti Peukalainen, Rinnetie 12 / Räättälintie, 83700 Polvijärvi	53 (76,75%)	15+2 av.	
	2086	Sotkuman päiväkoti Käsämäntie 6a, 83750 Sotkuma	45 (72,25%)	14+1 av.	
Sotkuman esiopetus	2086	Sotkuman päiväkoti Käsämäntie 6a, 83750 Sotkuma	11 (9 täyd.)	2	
Perhepäivähoito	2082		4	1	
Vaparin esiopetus	2081	Vaparin esiopetus, Räättälintie 6 83700 Polvijärvi	24 (13 täyd.)	4+1 av	
Yhteensä (1.9.2023 tilanne)			137	36+3 av henkilöä	esimies+veo 1+2
AP+IP koko kunta			9+34		

- Jonossa 12 lasta

Toiminta-muoto	Kustannus-paikka	Toimintayksikkö	Lapsi määrä	Henkilöstö määrä	Esimies + veo
Päiväkodit	2081	Päiväkoti Peukalainen, Rinnetie 12 / Räättälintie, 83700 Polvijärvi	65 (93%)	16+2 av.	
	2086	Sotkuman päiväkoti Käsämäntie 6a, 83750 Sotkuma	57 (86%)	13+2 av.	
Sotkuman esiopetus	2086	Sotkuman päiväkoti Käsämäntie 6a, 83750 Sotkuma	11 (9 täyd.)	2	
Perhepäivähoito	2082		4	1	
Vaparin esiopetus	2081	Vaparin esiopetus, Räättälintie 6 83700 Polvijärvi	24 (16 täyd.)	4	
Yhteensä (30.5.2024 tilanne)			161	36+4 av.	Esimies+veo 1,5+2
AP+IP koko kunta			10+31		

2. Johdanto

Polvijärven varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen vuosisuunnitelma sekä arviointisuunnitelma toimintakaudelle 2023–2024 on täydentänyt Polvijärven varhaiskasvatussuunnitelmaa- ja Joensuun seudun esiopetussuunnitelmaa.

Vuosisuunnitelmaan 2023–2024 on nostettu neljä ajankohtaista kokonaisuutta, jotka ovat varhainen tuki, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, vahvuusperustainen pedagogiikka ja osallistaminen. Aihekokonaisuudet ovat nousseet toimintakauden 2022–23 arvioinnista sekä 1.6.2023 alkaen varhaiskasvatusta velvoittavasta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta. Vuosi- ja arviointisuunnitelma on toiminut henkilöstön toiminnan suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin työvälineenä. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteisiksi arvoiksi on sovittu luottamus, toimiva vuorovaikutus, tasa-arvo sekä turvallisuus ja joustavuus.

Toimintavuosille 2023–2024 olemme saaneet valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen. Kehittämisen kohteena ovat lasten kielellisen kehityksen, tunne- ja kaveritaitojen tukeminen.

Toiminnan järjestäjän vastuulla on toteuttaa varhaiskasvatuksen systemaattista arviointia KARVI:n eli kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen ohjeistuksen mukaisesti. Arviointityö on jatkuva prosessi, jota kehitetään siten, että arviointi ja arviointimenetelmät ovat käytössä varhaiskasvatuksen rakenne- ja prosessitekijöitä arvioitaessa kaikilla toiminnan tasoilla. Arvioinnin tulokset kirjataan tähän vuosi- ja arviointisuunnitelmaan toimintakauden päätteeksi ja toimitetaan sivistyslautakunnalle. Arviointitoiminnan tulokset tulee julkaista (Varhaiskasvatuslaki § 24, Perus-opetuslaki § 21). Polvijärven kunta on valikoitunut kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun verrokkikunnaksi, jonka vuoksi arviointia tapahtuu myös sen tiimoilta.

3. Varhaiskasvatus ja esiopetus

3.1 Varhainen tuki

Toteutamme vahvaa peruspedagogiikkaa

Otamme kuvien ja tukiviittomien käytön osaksi arkeamme

Muokkaamme ja hyödynnämme monipuolisesti oppimisympäristöjä

Teemme tiivistä ja avointa yhteistyötä lasten huoltajien kanssa lapsen tuen asioissa

Tiedotamme lasten huoltajia varhaisen tuen muodoista ja prosesseista

Teemme omalta osaltamme tiivistä monialaista yhteistyötä lapsen edun mukaisesti

Hyödynnämme veojen asiantuntijuutta

Kirjaamme ryhmässä käytössä olevat tuen muodot ryhmävasuun

Eriytämme toimintaamme huomioiden lasten yksilölliset tuen tarpeet

Arviointeja ja käytettyjä menetelmiä

Vahvan peruspedagogiikan suunnittelussa ja toteuttamisessa on huomioitu jokaisen lapsiryhmän tarpeet ja vahvuudet sekä toimintaa on osittain onnistuttu eriyttämään lapsen yksilöllisen tuen tarve huomioiden. Lapsien tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja pienryhmätoimintaa tulee jatkossa vahvistaa. Jokainen ryhmä on laatinut ryhmävasun, mutta sen hyödyntäminen pedagogisena työvälineenä koko toimintakauden on ollut vaihtelevaa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat olleet vahvasti henkilöstön tukena arjen pedagogiikan suunnittelussa, toteutuksessa, kehittämisessä sekä arvioinnissa.

Tukiviittomien ja kuvien käyttö arjessa vaati henkilöstöltä vielä sitoutumista. Oppimisympäristöjä on muokattu ja hyödynnetty monipuolisesti. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on ollut avointa ja tiivistä. Varhaisen tuen muodoista ja prosesseista huoltajia on tiedotettu esim. huoltajailloissa ja lapsen varhaiskasvatuskeskusteluissa, mutta osa huoltajista on toivonut vielä enemmän tietoa. Huoltajilta saadun arvioinnin perusteella olemme onnistuneet tekemään varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja oppimisen alueet heille näkyviksi.

Lisäksi varhaiskasvatuksen ja kodin väliseen yhteistyöhön oltiin arviointien perusteella tyytyväisiä.

3. Varhaiskasvatus ja esiopetus

3.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Suhtaudumme arvostavasti ja kunnioittavasti lasten, huoltajien ja henkilöstön erilaisiin näkemyksiin, kokemuksiin ja mielipiteisiin

Rohkaisemme lapsia tekemään omia aloitteita ja valintoja

Vahvistamme lasten osallisuutta sensitiivisellä kohtaamisella ja myönteisillä kokemuksilla näkyväksi ja kuuluvaksi tulemisesta

Keskustelemme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta koskevista asenteista

Tiedostamme, että vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä stereotyyppisten oletusten mukainen toimiminen välittyvät lapsille

Rohkaisemme lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen liittyviä rooleja ja ennakko odotuksia

Toimimme sukupuolisensitiivisesti kaikissa tilanteissa

Kartoitamme henkilöstön oppimistarpeet tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysymyksistä ja teemme sen pohjalta koulutus-suunnitelman

Käsitlemme tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysymyksiä yhteisissä palaverieissamme

Ennaltaehkäisemme sekä puutemme kiusaamiseen

Laadimme yksikkö- ja tiimikohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelmat

Arviointeja ja käytettyjä menetelmiä

Erilaisista näkemyksistä ja mielipiteistä riippumatta olemme kohdanneet niin lapset kuin aikuisetkin sensitiivisesti ja kunnioittavasti. Tunne- ja kaveritaitojen harjoittelu on ollut osa jokapäiväistä toimintaa.

Arjen ristiriitatilanteissa on käytetty MiniVerso-mallia. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuutta on pohdittu työntekijöiden, huoltajien ja lasten kanssa. Keskustelun tukena on hyödynnetty koulutuksia (seksuaalikasvatus ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus) ja erilaista tutkimustietoa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskeskustelua tulee vielä syventää. Yksikkökohtaiset suunnitelmat vaativat vielä työstämistä.

3. Varhaiskasvatus ja esiopetus

3.3 Vahvuusperusteinen pedagogiikka

Teemme näkyviksi jokaisen lapsen vahvuudet

Rohkaisemme ja tuemme lapsia tekemään arjen asioita itse

Iloitsemme onnistumisista

Keskustelemme lasten kanssa erilaisista vahvuuksista

Kartoitamme kaikkien työntekijöiden pedagogiset vahvuudet sekä hyödynnämme niitä

Osallistamme lasten huoltajat lasten vahvuuksien näkyväksi tekemiseen

Puheestamme ja vuorovaikutuksestamme näkyy ja kuuluu vahvuusperustaisuus

Arviointeja ja käytettyjä menetelmiä

Lasten vahvuuksia on käsitelty ja tuotu esille monin eritavoin esim. vahvuusvariksen vierailut lasten kotona, vahvuussydämet, lasten kanssa käydyt keskustelut ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat. Toiminnassa on hyödynnetty vahvuuspedagogiikan materiaaleja mm. vahvuuskortit, vahvuuseläin, toisissa ryhmissä enemmän kuin toisissa. Lasten vahvuuksia tulee jatkossa hyödyntää vielä enemmän. Jokaisen työntekijän tulee arvioida omaa puhetta ja vuorovaikutusta enemmän, jotta vahvuusperustainen puhe vahvistuu. Työntekijöiden vahvuuksia on nostettu esille, mutta niitä ei olla hyödynnetty tarpeeksi.

3. Varhaiskasvatus ja esiopetus

3.4 Osallistaminen

Osallistamme lapset toiminnan suunnitteluun

Osallistamme lapset toiminnan toteutukseen

Osallistamme lapset toiminnan arviointiin

Osallistamme huoltajat toiminnan suunnitteluun

Osallistamme huoltajat toiminnan toteutukseen

Osallistamme huoltajat toiminnan arviointiin

Osallistamme lapselle tärkeän henkilön osallistumisen toimintaamme (läheisen päivä)

Arviointeja ja käytettyjä menetelmiä

Lapset on osallistettu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin monin eritavoin ikätaso huomioiden. Toiminnan toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että lapsi on vahva aktiivinen toimija ja hänen oma kädenjälkensä saa näkyä. Aikuinen on tietoisesti havainnoinut lasten mielenkiinnonkohteita. Lasten toiveet ja ehdotukset on huomioitu toiminnan suunnittelussa. Lapset ovat arvioineet toimintaa mm. peukku tai hymy/surunaamatauluilla sekä sanallisesti. Lasten osallistaminen arviointiin tulee jatkossa olla säännöllisempää ja rutiininomaisempaa. Lapsen omaa arviointia ja mielipidettä ei ole kirjattu lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan riittävästi. Huoltajien arvioinnin mukaan toimintamme on lapsilähtöistä. Huoltajia on osallistettu myös monin eri tavoin toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Huoltajien arvioinnin mukaan huoltajaillat, joissa ideointi on ollut aihepiireittäin, on koettu hyväksi ja toimivaksi. Lisäksi huoltajat kokevat saaneensa oman asiansa sanottua henkilökunnalle arjen kohtaamistilanteissa. Toiminnan toteutukseen on saatu mukaan muutama huoltaja esim. kevätjuhla. Läheisen päivät ovat toteutuneet ja osallistujamäärät ovat olleet suuria. Palaute on ollut erittäin positiivista ja toiminta toivotaan järjestettävän vuosittain.

4. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskenteleviä erityisopettajia (veo) on kaksi, joista toinen työskentelee kirkonkylällä, toinen Sotkumassa. Erityisopetus sisältää sekä toimintaa lasten kanssa että henkilöstön konsultaatiota. Erityisopettajien ajankäyttö eri ryhmille perustuu arviointiin tuen tarpeiden laadusta ja määrästä. Tuen prosessien sujuva eteneminen edellyttää kaikilta työntekijöiltä sovittuihin käytäntöihin perehtymistä ja sitoutumista. Käytäntöjä on kuvattu sekä varhaiskasvatus- että esiopetussuunnitelmassa.

Lasten tuen tarpeet painottuvat edelleen kielelliseen kehitykseen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoihin. Myös motoristen taitojen tukemiseen on ilmennyt enenevässä määrin tarvetta.

Arviointi

Sotkuman varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on työskennellyt koko toimintakauden varhaiskasvatuksen erityisopettaja, veo Jonna Piirainen ja kirkonkylällä veo Minna Piironen. Molempien veojen työaika on jakautunut siten, että noin puolet ajasta on ollut lasten havainnointia, erityisopetusta ja ryhmien ohjaamista sekä muuta lapsiryhmässä tehtävää työtä. Erityisopetuksessa ja pienryhmätoiminnassa on otettu huomioon kunkin lapsiryhmän lasten yksilölliset tarpeet. Loput työajasta on kulunut toiminnan suunnitteluun, tuen prosessien ja pedagogisten asiakirjojen valmisteluun, huoltajayhteistyöhön, monialaiseen yhteistyöhön, materiaalien valmisteluihin sekä muun henkilöstön konsultaatioon.

Konsultaatio on sisältänyt mm. tiimi- ja opettajapalavereja sekä henkilöstön pedagogista johtamista, ohjaamista ja tukemista. Toimintakauden aikana veojen resurssia on tarvittu ajoittain myös ryhmässä muun henkilöstön poissaolojen vuoksi.

Sotkumassa veo on pystynyt vierailemaan ryhmässä melko säännöllisesti kerran viikkoon, poissulkien aivan pienimpien lasten ryhmä, jossa on painottunut pelkkä konsultaatio tarvittaessa. Esiopetuksessa toteutettiin puheopetusta syyskaudella sitä tarvitsevien lasten kanssa.

Kevätkaudella esiopetuksessa painottui osa-aikainen erityisopetus sekä osittainen yhteisopettajuus. Neljä- ja viisivuotiaiden ryhmässä on lasten tarpeiden pohjalta ohjattu vuorovaikutusleikkejä, tunnetuokioita, kielellistä leikkiryhmää sekä esimatemaattisia ja toiminnanohjailun taitoja tukevia leikkiryhmiä. Ryhmien sisällöt ja tavoitteet ovat nousseet lasten tuen tarpeista ja niihin on säännöllisesti päässyt mukaan kaikki ryhmän lapset vuorollaan. Näiden ryhmien toimintaa ja havaintoja on aina dokumentoitu ryhmään opettajalle, jotta toiminta jalkautuisi ja voisi jatkua myös ilman veon läsnäoloa. Kaksi- ja kolmevuotiaiden ryhmässä veon rooli painottui erityisen tuen järjestämiseen HYP-hetkien muodossa. Erityisopetuksen ja erilaisten ryhmien myötä olemme saaneet kartoitettua ja havainnoitua lasten kehitystä ja tuen tarpeita, sekä tuettua näiden taitojen harjaannuttamista intensiivisemmin. Ryhmät ovat olleet suosittuja ja ne ovat motivoineet lapsia vahvasti.

Kirkonkylällä vaperin esiopetuksessa toteutui myös puheopetusjakso syyskaudella, muuten työ on painottunut osa-aikaiseen erityisopetukseen. Erityisen tuen tarpeisiin vastattiin myös toteuttamalla Kehitysvammaliiton kehittämää KKK-ohjelmaa ja HYP-hetkiä. Päiväkotikiukaan Peukaloisessa veon toiminta painottui muutamien lasten yksilöllisiin opetustuokioihin sekä tunnetaidoissaan paljon tukea tarvitsevien lasten tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä muun henkilöstön kanssa. Veot ovat kartoittaneet lasten taitoja myös erilaisten arviointimenetelmien avulla. Tällaisia ovat mm. eskarissa Lukimat- ja Sanat paloiksi, viskarissa alkukartoitus ja äänne-seula sekä 3-vuotiaiden Kettutesti. Näiden kartoitusten tarkoituksena on helpottaa tarvittavien tukitoimien suunnittelua ja toteuttamista. Vaikka tuen tarpeet ovat painottuneet jo pidemmän aikaa kielellisen kehityksen ja tunnetaitojen tukemiseen, tulee jatkossa kiinnittää huomiota myös matemaattisen ajattelun tukemiseen. Siihen on hankittuna myös systemaattinen harjoitusohjelma, jota olisi suositeltavaa hyödyntää esim. viskariryhmissä. Verojen työnjako ja läsnäolo selkeästi Sotkumassa ja kirkonkylällä erikseen on tukenut ja tiivistänyt yhteistyötä veojen ja lapsiryhmien välillä, niin tiimin kuin lastenkin näkökulmasta. Konsultointi on mahdollistunut nopeallakin aikataululla ja lapsituntemus on vahvaa, jolloin lasten tuen tarpeisiin pystytään vastaamaan paremmin. Lasten tuen tarpeissa korostuu itse-sääteilytaidot ja haastava käyttäytyminen, joka edellyttää myös ammatillisen vuorovaikutuksen tarkastelua. Jatkossa tuleekin kehittää työkaluja ja yhteistyökäytänteitä, joilla saamme taattua lapsille heidän tarvitsemansa tuen ja samalla edistämme työntekijöiden jaksamista, minäpystyvyyttä ja voimavaroisuutta. Voimavaroisilla tiimeillä taattaisiin myös se, että veon erityisopetuksesta ei jouduttaisi karsimaan ryhmässä tarvittavan lisäresurssin tarpeen vuoksi.

5. Vuorohoito ja loma-ajat

Vuorohoidolla tarkoitetaan ilta-, yö- ja viikonloppuhoitoa ja sitä järjestetään vain huoltajien työstä tai opiskeluista johtuen kirkonkylällä päiväkotikiukaan Peukaloisessa. Vuorohoidon tarve vaihtelee. Loma-aikoina (kesä-, syys- ja talvilomat) toiminta keskitetään Sotkumaan tai kirkonkylälle päivä-koti Peukaloiseen. Varhaiskasvatuksen tarve kartoitetaan huoltajilta Daisy-ohjelman kautta noin 1kk ennen loma-ajan kohtaa. Muistutamme huoltajia siitä, että lapsen oikeuksissa mainitaan myös lapsen oikeus riittävään lomaan toimintakauden aikana.

Arviointi

Vuorohoidon tarve on ollut vähäistä.

Loma-aikoina osa yksiköistä on ollut kiinni. Jatkossa riittää yhden yksikön aukiolo loma-ajalla.

